

Pavli se je začel obraz jasni. Zameglile so se ji pa oči, ko je spet brala, da je ona sama močna žena, ki je njena cena kakor stvari iz daljave in od skrajnih mej. Da se bosta pač težko še kdaj v življenju videla, bo pa njen mož mislil nanjo vsak dan, do zadnjega diha, up sreče pa, da onkraj groba hrani.

Pavli so omahnile roke s pismom vred v naročje. Zamizala je. Obšla jo je čudna omotica. Mižala je in ni vedela, ali sanja ali je res, ko je zaslišala božajoče glasove vijolin. Počasi je odprla oči in zagledala pod sabo na poti cigane. Koj je prepoznala Tončka, brata pokojne Kati. On je vodil godce. Pavli se je storilo milo. Naslonila je obraz v roke. Po dolgem času je spet zajokala.

»Pavlica! Ljuba moja Pavlica!«

Mama, ki je prihitela in prisedla, kar ni mogla utolažiti hčere, kakor bi hotela Pavla vse pridržane bolečine iz svojega štiriletnega bivanja v kaznilnici izjokati ob pesmi ciganov. Šele ko je oče odvedel godce, da jih pogosti, se je umirila.

Ob zorečih češnjah so se pordečila tudi Pavlina lica. Gradišnikova Pavla se je spet znala smejati.

Jože Kastelic | Jesenske pesmi

Hlad

Hlad iz lahkih logov
diha vate mrak,
skoro boš prestopil
tihi večerni prag —

megla v dolini vstaja,
prihaja noč za njo,
podobnost meni daje
s Teboj.

V strmi senci

Nič nikdàr mi ne zapre prepada:
če bi sneg vanj dolge bele dneve padal,
dež pojil temo, ki vstaja iz hlada.

Je globina — dež in sneg ne znata
mojih srčnih ran prekriti z mirom varnim:
prideta samo in spet neháta.

Temni gozd zvečer živali skrije,
vendar sled se najde... o, ko gre za plenom,
naj še mene dobri lovec ubije!

Pracvet mraka mora mi vzcveteti
gori v strmi senci slokih lip na holmcu,
žar solzá kot roso vase vzeti.

Tih je grob, zanj trav nihčè ne vpraša.
Sam čez gozde mesec v blesku zvezd potuje,
lovski rog se ne oglašá. Lipa
ne diši, kresnica zadnja pada
in ugaša.

Privid

Nebo razgrinja svoj privid blesteči,
nekaki zvezdni plámeni žarijo
kot duše, kadar drzno poletijo
iz pustih krogov k spreminjavi sreči.

Tema drži pokorno plašč prosojni,
iz dna vzdihuje le megla zgubljena
kot bi tožila žena zapuščena
o vsej ljubezni, davno že pokojni.

Molčeča je ta tožba pregloboka,
še globlje teče hitri potok nemi,
vijuge prehití mu moj tek premi,
ne zadrži me mile vrbe roka.

Med duše, kadar drzno poletijo
iz pustih krogov k spreminjavi sreči,
sem planil in dosegel kraj blesteči —
a spet izpal iz roja... Že bežijo

prividi v svitu sivem, že medlijo.